

Izvješ e medijskih objava

17.07.2014

Muzeji Hrvatskog zagorja

18.7.2014

Lider Trend

Stranica/Termin: 40

Hrvatska

Naslov: CRNA KRALJICA, JEDAN, DVA, TRI...

Sadržaj: ONI SU TU, ME U NAMA, JOS UVIJEK LUTAJU JER IM SE DUŠE NE MOGU SMIRITI ZBOG NEPRAVDE ILI OSVETE, ZBOG PROKLETSTVA ILI ZATO ŠTO SU KAŽNJENI RADI NEKOG ZLODJELA PA NIKADA NE MOGU NA I MIR. NAJPOZNATIJE HRVATSKE PRI E

Autor: VALENTINA STAR EVI

Rubrika, Emisija: /

Žanr: izvješ e

Naklada:

Ključne riječi: DVOR VELIKI TABOR

Naslov: CRNA KRALJICA, JEDAN, DVA, TRI...

Autor: VALENTINA STAR EVI

Rubrika/Emisija: /

Žanr: izvješ e

Površina/Trajanje: 2.462,71

Naklada:

Ključne riječi: DVOR VELIKI TABOR

MITOVI I LEGENDE

Crna kraljica jedan, dva, tri...

Priča se da je Barbara Celjska bacala svoje ljubavnike sa zidina Medvedgrada ili davala veprovima da ih rastragju

Dvorac Veliki Tabor posljednje je počivalište nesretne Veronike Desiničke, seoske ljepotice koja se zaljubila u plemenitaša

Zigmund Luksemburški oženio se Barbarom Celjskom kada je ona imala samo 16 godina i učinio je kraljicom

ONI SU TU, MEĐU NAMA, JOŠ UVIJEK LUTAJU JER IM SE DUŠE NE MOGU SMIRITI ZBOG NEPRAVDE ILI OSVETE, ZBOG PROKLETSTVA ILI ZATO ŠTO SU KAŽNJENI RADI NEKOG ZLODJELA PA NIKADA NE MOGU NAĆI MIR... NAJPOZNATIJE HRVATSKE PRIČE O DUHOVIMA VJEROJATNO SU ONE O NESRETNJOJ VERONIKI DESINIČKOJ I OKRUTNOJ CRNOJ KRALJICI – BARBARI CELJSKOJ
PIŠE VALENTINA STARČEVIĆ

Duhovi i utvare golicaju ljudsku maštu stoljećima, a priče o njima prisutne su u svakoj kulturi. Povezane su sa zagrobnim životom, onostranim i nadnaravnim, a u legendama duhovi umrlih ljudi mogu biti u potrazi za osvetom ili zatočeni u dvorcu, kući ili na nekome mjestu. Neki su na taj način kažnjeni za loše stvari koje su činili u životu, drugi su stradali nesretnim slučajem, a treći opsjedaju zato što ih ljudi uznemiravaju na njihovim vječnim počivalištim. Najpoznatije hrvatske priče o duhovima vjerojatno su one o nesretnjoj Veroniki Desiničkoj i okrutnoj Crnoj kraljici – Barbari Celjskoj, koje su ostale duboko ukorijenjene u narodnoj

predaji. Veronikina priča vezana je uz dvorac **Veliki Tabor** u koji je zazidana, pa od tada dvorcem noću odjekuju njezini jecaji. Crna kraljica je pak zbog svojih 'petljanja' s vragom završila kao zmija koja čuva Medvedgrad i skriveno zlato. Obje priče inače imaju više verzija, pa se za Crnu kraljicu teško može odrediti radi li se u svim pričama baš o Barbari Celjskoj ili možda o nekoj drugoj ženi, čak izmišljenoj osobi.

OPAKA DAMA

Legenda o Veroniki iz 15. stoljeća tako govori da se ova seoska ljepotica bila zaljubila u sina hrvat-

Nastavak na sljedećoj stranici ▶

MITOVI I LEGENDE

Barbara Celjska bila je lijepa, pametna, odijevala se u crno, bavila alkemijom... zato su je proglasili vješticom i vampiricom

Nastavak s prethodne stranice

skog bana Hermana II Celjskog, grofa Fridriha, već oženjenog za Elizabetu, kći Stjepana I Frankopana, s kojom je imao sina Urlika II. Fridriha je otac četiri godine držao zatočenog u kuli, nakon čega je bio psihički posve uništen, a Veronika je bila optužena da je 'coprnica'. Iako je na suđenju utvrđeno da nije ni za što kriva, nego je samo zaljubljena u Fridriha, ban Herman ju je 1528. godine dao ugušiti u posudi s vodom i zazidati u taborske zidine. Kao dokaz tome, početkom 80-ih godina prošlog stoljeća pronađena je jedna lubanja za vrijeme restauratorskih radova na dvorcu, a prije skoro dvije godine i dva pramena kose.

Niti 563 godine nakon smrti Crna kraljica ne prestaje golicati maštu. Bila je lijepa, odijevala se u crno, bavila alkemijom i okultizmom, a smatrali su je vješticom i vampiricom. Umrla je od kuge 1451. godine, a zanimljivo je da je ona kći spomenutog bana Hermana II. Celjskog. Udavši se sa 16 godina za Žigmunda Luksemburškog, postala je češkom kraljicom, pa i caricom kada je Žigmund proglašen njemačko-rimskim carem. Priča se da je svoje ljubavnike bacala sa zidina Medvedgrada ili davala veprovima da ih rastrgaju, dok je gavrane slala da kopaju oči neprijateljima. Prema legendi, zaslužna je i što imamo Plitvička jezera, jer je za velike suše naredila kiši da padne. Uz to, održavala je razvratne zabave u Samoboru, a imala je i dogovor s vragom da će mu dati Medvedgrad ako ga spasi od napada Turaka. Zbog ugovora s vragom Barbara Celjska skončala je kao zmija koja čuva svoje blago u tajnim tunelima ispod Markova trga. Bila je i inspiracija Josephu Sheridanu Le Fanu za pisanje vampirske novele 'Carmilla' 1872. godine.

NE TJERAJ BENEDIKTINCE

Još jedna plemkinja opsjeda i straši od 16. stoljeća. Radi se o Terezi Gučetić koja, odjevena u bijelo, u sumrak, ujutro ili čak u podne luta arabretumom Trsteno pored Dubrovnika. Nesretnom kraju i ovaj je put presudila zabranjena ljubav jer se lijepa, mlada, crvenokosa Tereza zaljubila u pomorca. No, obitelj je odredila da se mora udati za dubrovačkog plemića, pa je na dan vjenčanja u vjenčanici pobjegla u Trsteno te se otrovala. I danas u vjenčanici luta vrtom, s vijencem od cvijeća oko raspuštene kose. U blizini Dubrovnika plaši duh i na Lokrumu, otoku koji su navodno prokleli benediktinci zato što su ih s njega protjerali Dubrovčani. Benediktinci su cijelu noć hodali Lokrumom s okrenutim svijecama i govorili da će biti proklet svatko tko pribavi Lokrum za svoje uživanje, a da bi se prokletstvo uklonilo, mora se prikupiti sav vosak koji je kapao te noći. Prije sedam godina su duha, priča se, mobitelom snimili radnici u benediktinskom samostanu.

Također na Lokrumu, iz jedne je kuće 30-ih godina prošlog stoljeća nestala cijela obitelj, a u 19. i 20. st. plemenitaši koji su posjećivali otok završili su tragično. Franjo Ferdinand ubijen je u Sarajevu – usputnoj stanici na putu prema Lokrumu, koji je bio ljetna rezidencija carske obitelji. Ludovik II. je nakon posjeta Lokrumu doznao da je svrgnut s bavarskog prijestolja i proglašen ludim, nakon čega je pronađen mrtav. Ništa bolje nije prošao niti prijestolonasljednik Rudolf Habsburg koji je, poslije povratka s Lokruma, u rastrojstvu navodno ubio svoju ljubavnicu Mariju von Vetseru i sebe, iako se govori da su zapravo bili žrtve uroda. S Lokruma se nadvojvoda Maksimilijan Habsburški zaputio u Meksiko gdje je postao carem, no nakon toga je uhićen, mučen te strijeljan. Njegova supruga Šarlota se spasila, ali je pri još jednom odlasku na Lokrum doživjela brodolom, da bi na kraju skončala pom-račena ama.

OPSJEDNUTI ZAGREB

U Zagrebu se na nadnaravnome pokušava i zaraditi. Naime, projektom Secret Zagreb Walks žele se popularizirati neuobičajeni turistički razgledi grada. U Secret Zagreb Walksu smatraju da je moguć održivi kulturni turizam inspiriran nasljeđem, pa su prije nešto više od godinu dana pokrenuli razgled – Opsjednuti Zagreb i Uspavani zmaj, te nekoliko sezonskih – Horror Zagreba, Zagrebački duhovi Božića te Lepi Jura u Zagrebu. Razgled Opsjednuti Zagreb ne preporučuju djeci, ističući da se ne radi se o običnoj turi vezanoj uz legende o duhovima, nego o izvornoj zagrebačkoj povijesti koja nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Razgledi uglavnom traju oko sat i pol, a razgled Opsjednuti Zagreb gotovo dva sata.

– Vjerojatno je najzanimljiviji posjet lokacijama na kojima su nekada bila smještena groblja, poput Perivoja srpanjskih žrtava ili Parka Grič na Gornjem gradu. Osim toga, podsjećamo na neke zanimljive bivše stanovnike Zagreba. Iako taj razgled obuhvaća područje nekadašnjeg Gradeca, prethodnika Zagreba, zaobilazimo uobičajene turističke puteve i općepoznate zagrebačke priče. Na rođendan Nikole Tesle, 10. srpnja, krenuo je novi razgled Zagrebarium, koji ukazuje na fantastični aspekt Zagreba s kraja 19. i početka 20. st. To je skup priča o znanosti, inovacijama, neobičnim prirodnim silama, zmajevima i alkemičarima, magičnim mastima, čak i kontaktiranjem izvanzemaljaca.

– Nastojimo da taj razgled bude mali, ali dobar primjer održivog turizma, promovirajući zagrebačke stogodišnje brendove, lokalne umjetnike i ustrajne obrtnike, živuće suvenire grada – veli Iva Silla iz 'Kazivačice', koja stoji iza projekta Secret Zagreb Walks.

ZAŠTO IH VOLIMO?

U godini dana imali su više od tisuću posjetitelja, čime su vrlo zadovoljni jer ovo nije 'mainstream' proizvod i namijenjen je malim grupama. U početku su prevladavali domaći gosti, ali sada je omjer stranaca i Hrvata podjednak, a broj stranih posjetitelja konstantno raste. No, zbog čega ljudi vole duhove i strašne priče? Vjerojatno se razlozi razlikuju za neke davne ljude i ove današnje, smatraju u Secret Zagreb Walksu. U stara vremena, ljudi su kroz mitska bića i praznovjerja tumačili pojave koje su im bile nedokučive. Danas je, kažu, taj interes kod mnogih povezan s čežnjom prema tim davnim vremenima kada se osjećala iskonska veza s prirodom, a njenim najljepšim lokalitetima pripisivali su se čarobne moći jer su ih smatrali domom magičnih bića. U Secret Zagreb Walksu misle da su danas strašne priče prečica do vlastitih osjećaja i adrenalinskog uzbuđenja.

– Horror filmovi ili tajanstvena svjedočanstva najbrži su način da pobjegnemo od predobro poznate svakodnevnice, zamislimo da se na ovome svijetu još kriju čudesa, da nas život može odvesti do vrata u neki drugi svijet. Koga ne bi intrigirala moćna vladarica srednjovjekovnog grada i tajanstvenog podzemlja? Pretpostavljam da Crnu kraljicu spašavaju toponimi, poput Kraljičinog zdenca i potoka Kraljevca. I mi smo je izabrali za svoj logo baš zato što je ona jedno od rijetkih mitskih bića ovih prostora koje još živi u narodu, tako da i danas kada djeca igraju 'Crna kraljica jen', dva, tri', zapravo prizivaju ovu grozomornu damu, a da toga nisu ni svjesni – podsjeća Silla. ☞

NOVIJE DOBA

UTVARE NA CESTI ZAGREB-SLAVONSKI BROD

U novije vrijeme govori se o autocesti Zagreb – SlavonSKI Brod kod Nove Gradiške, gdje se putnicima pojavljuje crna prikaza koja nestaje u retrovizoru. Ljudi doslovno osjećaju paralizaciju, neka sila preuzima im nadzor nad automobilom, gube koncentraciju ili im se ukazuju utvare poput djevojčice pored ceste, djeteta u jastuku ili odrapanca koji vodi malog konja. Tu se događaju i brojne prometne nesreće, pa su tako tu život izgubili i pjevač Toše Proeski i glumica Dolores Lambaša. Mještani govore da se sve to događa zato što je autocesta izgrađena preko groblja. Neke pak od poznatijih opsjednutih kuća nalaze se u Škrinjarima pored Vrbovca, Lovranskoj Dragi, u Bilju, na Ugljanu ili u Brestovcu pored Zagreba koji opsjeda duh davne glumice Ljerkje Šram.

KOGA JE STIGLO PROKLETSTVO LOKRUMA?

Franji Ferdinandu Sarajevo je bilo usputna stanica na putu prema Lokrumu gdje je bila ljetna rezidencija carske obitelji. Do Lokruma nije stigao, ubijen je u Sarajevu

Ludovik II. Bavarski nakon posjeta Lokrumu svrgnut je s bavorskog prijestolja i proglašen ludim, a nedugo nakon toga pronađen je mrtav

Rudolf Habsburški poslije povratka s Lokruma u rastrojstvu je navodno ubio svoju ljubavnicu Mariju von Vetsera

Maksimilijan Habsburški s Lokruma se zaputio u Meksiko gdje je postao carem, no ubrzo nakon toga uhićen je, mučen i strijeljan

